

De staatssecretaris van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties
drs. A. Th. B. Bijleveld-Schouten
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk
14 april 2010	0000698803	2010-0000265339

Inlichtingen bij	Doorkiesnummer
G.A. van Nijendaal	070 - 426 7232

Bijlagen

Onderwerp
Advies toepassing artikel 12 Ouderkerk 2009

Geachte mevrouw Bijleveld-Schouten,

Bij brief van 16 december 2009 vraagt u het advies van de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) over het verzoek van de gemeente Ouderkerk om een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds voor het jaar 2009 op grond van artikel 12 Financiële verhoudingswet (Fvw).

De Raad heeft kennis genomen van het Artikel 12-rapport Ouderkerk 2009 van de inspecteur van de Programmadirectie Krachtig Bestuur, de schriftelijke reactie van de gemeente Ouderkerk (28 januari 2010) en van het advies van de provincie Zuid-Holland (22 februari 2010).

Hierbij ontvangt u het gevraagde advies.

Samenvatting

De Raad stelt vast dat de beoordeling van het achterstallig wegenonderhoud conform de geldende regels heeft plaats gevonden. Verder is hij van oordeel dat de gemeente Ouderkerk weliswaar met de nodige inspanningen in staat moet zijn de komende periode een minimaal benodigde algemene reserve op te bouwen. De financiële positie van de gemeente Ouderkerk vormt ook geen beletsel voor een eventuele herindeling. De Raad stemt derhalve in met het voorstel van de inspecteur om aan de gemeente Ouderkerk voor het jaar 2009 een aanvullende bijdrage te verstrekken van € 3.675.000.

1.

Inleiding

In het vorige artikel 12-advies inzake Ouderkerk is de Raad uitvoerig ingegaan op de financiële situatie van de gemeente.¹ Kort samengevat was de Raad van oordeel dat de samenloop van verschillende negatieve financiële erfenissen uit het verleden en incidentele tegenvallers ertoe hebben geleid dat de gemeente Ouderkerk nooit heeft kunnen profiteren van de structurele verbeteringen die haar ten deel zijn gevallen.² De Raad stemde in met de sanering van de negatieve reserve maar stelde voor een bedrag van € 300.000 voor planschadeclaims buiten beschouwing te laten omdat het in de rede lag dat de provincie Zuid-Holland hierin ook haar aandeel zou nemen. Het stemt de Raad tot tevredenheid dat de provincie Zuid-Holland alsnog de helft van de planschadeclaim voor haar rekening heeft genomen.

2.

Het wegonderhoud

De gemeente levert al sinds 2006 een eigen bijdrage aan het inlopen van het achterstallig wegonderhoud. Op basis van het gemiddeld onderhoudsniveau is er in Ouderkerk geen sprake van achterstallig onderhoud. Wel is er sprake van een onevenredig hoog percentage dat onder de categorie “zeer slecht” valt. Daarnaast worden verzakkingen van meer dan 0,40 meter ten opzichte van het aanlegpeil als achterstallig onderhoud gekwalificeerd. De kosten voor het ophogen van de wegen vormen dan ook de basis voor de berekening van het achterstallig onderhoud. Dit is conform de methodiek zoals die bij de artikel 12-gemeenten Gouda en Boskoop is toegepast. De inspecteur stelt terecht dat ook bij deze gemeenten de kosten van het verleggen van kabels niet zijn meegenomen in de te honoreren kosten. De kosten voor het saneren van het achterstallig wegonderhoud belopen € 3.237.000.

3.

Restant sanering negatieve reserve

De rekening 2008 vertoont na bestemming een overschot van € 22.879. Dit bedrag is in mindering gebracht op de negatieve reserve. Omdat de begroting 2008 nog uitging van een positief resultaat van € 236.000, viel de uiteindelijke bijdrage aan de sanering van de negatieve reserve tegen. Uit het opschonen van de reserves en voorzieningen is nog een bedrag van € 29.858 vrijgevallen. Dit bedrag is ook in mindering gebracht op de

---

¹ Advies toepassing artikel 12 Fvw Ouderkerk 2008, Rfv 30 juni 2009.

² Het stemt de Raad tot tevredenheid dat mede naar aanleiding van het vorige advies van de Raad de provincie Zuid-Holland alsnog € 150.000 van de planschadeclaim voor haar rekening heeft genomen

resterende negatieve reserve. Uiteindelijk blijft in 2009 nog een te saneren negatieve reserve van € 369.600 over.

4.

Reserve en meerjarenperspectief

De Raad stelt met de gemeente en de provincie Zuid-Holland vast dat Ouderkerk na sanering van de negatieve reserve nog niet over een algemene reserve beschikt om eventuele tegenvallers op te vangen. Dit maakt de positie van de gemeente kwetsbaar. De beoordeling is echter in overeenstemming met de Handleiding artikel 12. Gemeenten die een beroep doen op artikel 12-steun mogen een algemene reserve houden tot een vrij te laten drempel, de rest moeten zij inbrengen ter verkleining van het tekort. Bij gemeenten met een negatieve reserve wordt deze slechts gesaneerd. Ogenschijnlijk ontstaat hierdoor een onevenwichtigheid. In die zin dat een artikel 12-gemeente die nog beschikt over een algemene reserve een deel mag behouden en dat bij een gemeente met een negatieve reserve deze slechts wordt weggewerkt. In het vorige advies heeft de Raad gesteld dat voor het zelfstandig voortbestaan van de gemeente het noodzakelijk is dat de gemeente het perspectief moet hebben om in de komende meerjarenbegroting een minimale algemene reserve te kunnen opbouwen.³ In dat licht beoordeelt hij dan ook het voorstel van de inspecteur.

De Raad stelt vast dat de gemeente voor het realiseren van een sluitende begroting structureel afhankelijk is van het behalen van een rendement op een min of meer toevallig gevormd vermogen uit de verkoop van het woningbedrijf. Deze inkomsten zijn hoger dan waar de verdeling van de algemene uitkering vanuit gaat, en ook hoger dan bij vergelijkbare gemeenten. Ook rekening houdend met de gemiddeld genomen hogere inkomsten uit de Overige Eigen Middelen bij alle gemeenten geniet de gemeente Ouderkerk bijna € 200.000 extra inkomsten per jaar.⁴ Dit is ongeveer gelijk aan de eigen inspanning die de gemeente sinds 2006 levert boven het reguliere wegonderhoud voor het inlopen van het achterstallig wegonderhoud.

Uit de vergelijking met de inkomsten uit de algemene uitkering blijkt dat het uitgavenpeil van de gemeente op sommige clusters zich nog boven de aan de clusters toegerekende algemene uitkering bevindt. Het is aan de gemeente om scherp op de uitgaven te letten en zich niet door derden (nutsbedrijven en het samenwerkingsverband) op kosten te laten drijven.

---

³ *Advies toepassing artikel 12 Fvw Ouderkerk 2008*, Rfv 30 juni 2009.

⁴ In het Periodiek onderhoudsrapport gemeentefonds 2010 wordt gerekend met een veronderstelde OEM van 9% in plaats van de gebruikelijke 5,4%.

Aan inkomstenkant is het van belang het rendement op het vermogen voorzichtig te ramen dit om te voorkomen dat de gemeente haar eigen financiële tegenvallers organiseert. De Raad wijst ook op de mogelijkheid de tijdelijke maatstaf riolering als algemeen dekkingsmiddel in te zetten en het rioolrecht dat nu relatief laag is enigszins te verhogen. De verwachting is overigens dat als gevolg van het nieuwe gemeentelijk rioleringsplan (GRP) en het wegvallen van de tijdelijke maatstaf het rioolrecht op korte termijn sowieso zal stijgen.

Uitgaande van de veronderstelling dat de verdeling van de algemene uitkering globaal recht doet aan de structurele kosten van de gemeente, moet de gemeente Ouderkerk rekening houdend met de saneringsbijdrage daarom ook in staat zijn om een structureel sluitende begroting te presenteren en tegelijkertijd een reservepositie op te bouwen.

De gemeente beschikt verder nog over enige stille reserves. Ook de eventuele verkoopopbrengst van aandelen zijn buiten beschouwing gelaten. Dit vanwege de marginale reservepositie en de verwachte bezuinigingen op het gemeentefonds. Het past overigens niet een artikel 12-gemeente te compenseren voor een algemene korting op het gemeentefonds. Dit zou een artikel 12-gemeente in bevoorrechte positie brengen ten opzichte van de overige gemeenten. Wel erkent de Raad dat het voor een artikel 12- gemeenten lastiger zal zijn om nog budgettaire ruimte te vinden. In het licht van de te verwachte bezuinigingen op het gemeentefonds zal de gemeente daarom wel alle zeilen moeten bijzetten om een reserve positie op te bouwen.

Als gevolg van de grondige sanering van de begroting - inclusief de reserves en voorzieningen - en het saneren van achterstallig wegenonderhoud is het reëel te verwachten dat er geen tegenvallers meer aan het licht zullen komen. Van de gemeente Ouderkerk mag ook worden verwacht dat ze haar zaken nu beheersmatig op orde heeft.

Dit alles rechtvaardigt de veronderstelling dat de gemeente een reëel perspectief heeft om een eigen reservepositie op te bouwen en tegenvallers op te vangen.

5.

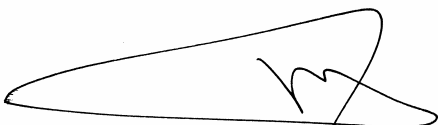
Herindeling

De Raad stelt vast dat de gemeente Ouderkerk betrokken is in een herindelingprocedure. Dit herindelingsproces, dat door de provincie is opgestart, gaat er vanuit dat een herindeling met de overige Krimpenerwaard gemeenten (Schoonhoven, Vlist, Bergambacht, Krimpen

aan den IJssel en Nederlek) per 2013 een feit is. Naar het oordeel van de Raad vormt de financiële positie van de gemeente Ouderkerk geen beletsel voor een eventuele herindeling.

De Raad stemt derhalve in met het voorstel van de inspecteur om aan de gemeente Ouderkerk voor het jaar 2009 een aanvullende bijdrage te verstrekken van € 3.675.000. Van dit bedrag is € 3.237.000 bestemd voor saneren van het achterstallig wegonderhoud en € 369.600 bestemd voor het wegwerken van de negatieve reserve. Het restant van € 68.400 is bestemd voor het sluitend maken van de exploitatie.

De Raad voor de financiële verhoudingen,

Mr. M.A.P. van Haersma Buma, voorzitter

Dr. C.J.M. Breed, secretaris